

„Kim ja jestem?”

przedział wiekowy: 4-8 klasa szkoły podstawowej; Szkoła ponadpodstawowa

cele:

- uczeń będzie miał okazję poznać swoje główne cechy tożsamościowe;
- pokaże indywidualność każdego z uczniów;
- dowie się co łączy i dzieli ludzi między sobą;
- dowie się o istnieniu praw obywatelskich i praw człowieka;
- dowie się jakie są główne przyczyny nietolerancji i dyskryminacji;
- dowie się co to równość płci, dyskryminacja i ksenofobia, obywatelstwo;
- propagowanie solidarności i szacunku dla każdego człowieka.

Czas: 45 minut

Materiały kolorowe pisaki i markery (jeśli to możliwe, każdy uczestnik powinien mieć pisak innego koloru); kartka papieru dla każdego uczestnika; flipchart

Przebieg zajęć:

1. Na początku dobierz uczniów w pary i powiedz, aby wyobrazili sobie, że się nie znają. Następnie poproś ich żeby się sobie nawzajem przedstawili.
2. Zapytaj uczestników, co jest dla nich ważne lub czym są zainteresowani, gdy kogoś poznają, np. imię, wiek, płeć, narodowość, rodzina, religia, pochodzenie etniczne, zawód, hobby, gust muzyczny, ulubione dyscypliny sportowe, co ogólnie dana osoba lubi lub czego nie lubi, itd.
3. Następnie rozdaj każdemu kartkę papieru i pisak lub długopis (Jeśli masz taką możliwość, daj każdemu uczestnikowi inny kolor pisaka. Ma to na celu podkreślenie faktu, że każdy z nas jest unikalny). Powiedz że teraz będą mieli okazję zastanowić się nad tym co ich łączy.

Następnie poproś o narysowanie obrazu własnej tożsamości w symbolicznym słońcu, gdzie środek czyli koła to będą oni (tu wpisują imię) a promienie to ich różne aspekty tożsamości. Dobrze żeby uczniowie mieli 8–10 najważniejszych aspektach swojej tożsamości (przykład zał. 1).

4. Kiedy słońca będą gotowe, poproś o to, aby przeszli się po klasie i porównali swoje gwiazdy z rysunkami pozostałych uczniów. Jeśli okaże się, że któryś z aspektów ich tożsamości znajduje się także na rysunku innej osoby, powinni zapisać imię tej osoby, przy cenie, która jest dla nich wspólna. Dla przykładu, jeśli Piotr i Bartek na jednym z promieni napisali „lubię hip-hop”, powinni zapisać nawzajem swoje imiona przy tym właśnie promieniu. Przeznacz na to około 15 minut

5. Kiedy będą gotowi poproś wszystkich o powrót na miejsca i zadaj następujące pytania:

- Które z aspektów waszej tożsamości dzieliliście z innymi, a które były unikalne?
  - o Co zatem was różni? Co jest najczęstszymi cechami wspólnymi?
- Czy macie więcej cech, które was łączą, czy więcej cech, które was dzielą?

6. Na zakończenie, poproś grupę o podanie przykładów aspektów tożsamości, z którymi się rodzi oraz takich, które nabywamy lub wybieramy w różnych okresach naszego życia. Zapisz te cechy na papierze w dwóch osobnych kolumnach.

CECHY WRODZONE | CECHY NABYTE

W czasie burzy mózgów, mogą pojawić się następujące propozycje: Aspekty tożsamości, które są nabyte: przyjaciele, poglądy polityczne, ulubiona muzyka, styl ubierania się, kibicowanie konkretnej drużynie piłkarskiej, miejsce zamieszkania, itp.

Aspekty tożsamości, wrodzone to np: płeć, wiek, wzrost, kolor oczu, wyznanie, narodowość, przynależność do grup mniejszościowych itp.

7. Teraz przejdź do omówienia tego, czego uczestnicy dowiedzieli się o sobie i o innych oraz jakie to ma znaczenie dla praw człowieka. Zadawaj poniższe pytania, rozpoczynając tym samym burzę mózgów.

- Czego dowiedzieliście się o sobie podczas ćwiczenia?
- Czy trudno wam było sprecyzować, które aspekty waszej tożsamości są najważniejsze?
- Czy zaskoczyło was coś podczas porównywania waszych słońc z rysunkami innych uczestników?
- Czy macie więcej czy mniej cech wspólnych z innymi, niż oczekiwaliście?
- Co myślicie na temat różnorodności występującej w grupie?
- Czy to, że grupa jest tak różnorodna, sprawia, że praca w niej staje się bardziej interesująca, czy bardziej trudna?
- Czy patrząc na schematy innych uczestników i czytając aspekty ich tożsamości poczuliście w pewnym momencie, że chcecie powiedzieć „ja nie”, np.: ja nie lubię zwierząt, nie lubię muzyki techno, nie lubię piłki nożnej, nie jestem katolikiem?
- Jak rozwija się tożsamość człowieka?
- Które z aspektów tożsamości nabywamy w procesie

- socjalizacji, a z którymi się rodzimy?
- Które z tych cech są niezmiennie?

Na zakończenie ćwiczenia podsumuj dyskusję i podkreśl fakt, iż wszyscy jesteśmy ludźmi i z tego właśnie powodu przysługują nam prawa człowieka. Nikt nie może nam ich podarować lub odebrać, ponieważ na przykład mamy inny kolor skóry, posiadamy taką a nie inną własność, urodziliśmy się w tym, a nie innym miejscu. Czy ludzie są oceniani przez innych na podstawie ich własnej tożsamości, czy poprzez pryzmat grupy, do której należą? Jakie jest wasze zdanie na temat wolności wyboru własnej tożsamości? Jakie to ma znaczenie dla was, dla społeczeństwa, a szczególnie dla praw człowieka – prawa do równości i szacunku?

Ćwiczenie to może być również punktem wyjścia do zajęć dotyczących np. powszechności praw człowieka, dyskryminacji i ksenofobii, praw dziecka czy obywatelstwa).